

'Als ik ziek word van een werk, moet het weg'

Een nieuw atelier en nieuwe tentoonstellingen in Brussel en New York. Koen van den Broek is uitgegroeid tot een wereldschilder.

KOEN VAN BOXEM EN BERT POPELIER, MERKSEM

Een zijstraat van de Bredabaan in Merksem, niet meteen de hipste straat van Antwerpen om het zacht uit te drukken. Het soort straat met te veel auto's, bussen en trams. En winkels als Wibbra, De Krak en Game Mania. Maar in die zijstraat, de Deurnesebaan, heeft Koen van den Broek ('973) een oude garage laten ombouwen tot zijn atelier. Goed voor 750 m² werk-, bureau-, en stockageruimte, een bioscoopkamer, een keuken en een slaapplek. In de centrale ruimte, waar de andere kamers op uitkomen, staan twee grote schilderijen tegen de muur, te wachten op transport. Van den Broek is trots op zijn nieuwe werkplaats. Na enig aandringen wil hij iets kwijt over de investering, al neemt hij een ruime marge: tussen 600.000 en 1 miljoen euro.

Belangrijker vindt hij de achterliggende reden (los van het feit dat de buurt van de Bredabaan sowieso nog betaalbaar is). 'Ik wil de buurt hier opwaarderen. Ik ben de eerste kunstenaar die naar hier komt. Maar ik hoop niet de laatste. Op de opening midden maart heb ik 400 mensen uitgenodigd. Ik wil het hier laten groeien.'

Het zegt iets over de status die hij in amper tien jaar tijd heeft bereikt, wereldwijd. Zijn recente tentoonstellingen bewijzen dat. 'Vorig jaar exposeerde ik in Marlborough Contemporary in Londen een reeks doeken onder de titel 'Chicane'. Het was de eerste reeks van een trilogie, die ik bij Greta Meert in Brussel voortzet onder de titel 'Yaw' en bij

Friedman Benda in New York onder de titel 'Apex'. Al zeg ik het zelf, in New York is men wild van mijn werk. Dat komt wellicht omdat uit mijn werk respect spreekt voor de Amerikaanse moderne kunst, die zelf schatplichtig is aan het werk van de Franse schilder Henri Matisse (1869-1952). De Amerikanen vinden me moeilijk te plaatsen. Ik ben geen typisch Europese schilder.'

Stoeprand

De internationale carrière van van den Broek begon toen hij op 28-jarige leeftijd werd ontdekt door de Londense galerie White Cube, een van de meest prestigieuze ter wereld. Hij schildert landschappen als een architect die nadenkt over compositie, vlakken, licht en perspectief. Hij schept ruimtelijke werken waarin een grondige kennis van de moderne, vooral Amerikaanse kunstgeschiedenis doorzindert. Clyfford Still (1904-1980) in het bijzonder. De landschappen van van den Broek stellen dikwijls niet meer voor dan een banaal fragment van de openbare ruimte: een stoeprand, een stuk straat of autostrade, een bocht in de weg, een viaduct, de door barsten gebroken wegbedekking, een verlaten garage. Een enkele keer komt een heus panoramisch landschap in het zicht. Al het overbodige wordt weggelaten. Wat de voorstelling ook moge zijn, de doeken van van den Broek geven een weids uitzicht. De blik van de toeschouwer wordt meegezogen naar een onbestemde verte.

Van den Broek verbleef enige tijd in Californië en reisde diverse keren langs de westkust van de VS. Onderweg nam hij honderden snapshots van wat hij te zien kreeg. Die

Ik was een manneke van negen toen een gerechtsdeurwaarder mijn speelgoed kwam afpakken. Dat vergeet ik nooit.

Koen van den Broek: 'Euforie en depressie liggen bij het schilderen dicht bij elkaar.'

foto's werden de basis van zijn schilderij. Niet dat hij de werkelijkheid naschildert. Elk schilderij is het resultaat van enkele transformaties. Soms stelt hij een compositie samen met behulp van diverse opnames. Daarvoor maakt hij gebruik van een 3D-computerprogramma. 'Ik teken met potlood de referentiepunten en de belangrijkste lijnen op het doek. Door dat frame wordt elke vierkante centimeter belangrijk. Ik verkrijg een monumentale kadering, een soort grafische synthese waarbinnen ik kan schilderen. In andere gevallen neem ik vanuit een schuine positie een foto van een bestaand schilderij en krijg ik een beeld met vervormd perspectief. Die opname wordt dan weer de basis voor een nieuw schilderij.'

Drie jaar geleden had van den Broek een overzichtstentoonstelling in het S.M.A.K. in Gent. Voor een kunstenaar is een retrospectieve sowieso belangrijk. 'Het is een reünie van je werken. Een dagboek: waar stond ik toen, waar sta ik nu. Vaak heb je die doeken zelf lang niet meer gezien. Je kan dan verrast worden door je eigen werk, ja. De vraag overvalt je dan wel eens of je het nog wel kunt. Ik leef voortdurend met die angst, zeker als ik na een periode van lang niets doen weer herbegin. Schilderen is een moeilijk proces. Euforie en depressie liggen dicht bij elkaar. Je kan 's avonds dolblij zijn met een doek en het 's morgens afgrijselijk vinden. Als je dan niet oppast, beland je in een depressie.'

BIO KOEN VAN DEN BROEK

Geboren in 1973 in Bree. Bachelor **Ingenieur-architect**. Volgde **diverse kunstopleidingen**. Winnaar van de **Prijs Jonge Belgische Schilderkunst** in 2000. Vanaf 2000 verschillende solo- en groepstentoonstellingen in binnen- en buitenland.

Van den Broek is niet te beroerd om werken die hem niet meer aanstaan te vernietigen. Letterlijk, met een mes. 'Als ik ziek word van een werk, moet het weg. Mijn galerist van Marlborough Contemporary was onlangs hier. Hij wist niet waar hij het had toen ik hem een mes gaf. Hij mag die 20 doeken kapotsnijden, zei ik.' De schilder ruilde onderzussen White Cube voor vijf andere galerieën, tot in Zuid-Korea toe. 'Ik kon me niet vinden in het strategisch denken van The Cube dat vooral gericht was op de strijd met die andere belangrijke galerie Larry Gagosian. Dat White Cube de Amerikaanse conceptuele kunstenaar John Baldessari (1931), een vriend, een slecht kunstenaar vindt, deed voor mij de deur dicht. Een galerie moet achter je visie en ontwikkeling staan, denken op lange termijn, je blijven steunen ook als het minder goed gaat. Een galerie moet je ook zichtbaar maken voor de buitenwereld. Toen ik opstapte bij White Cube gingen voor mij veel deuren open. Deuren die tot dan gesloten bleven omdat de wereld dacht: hij zit bij White Cube, hij heeft niets nodig.'

Faillissement

De werken van van den Broek gaan vlotjes voor 25.000 à 50.000 euro van de hand. De grotere doeken halen zelfs 100.000 euro. 'Als het aan mijn galerieën lag, verduubelden ze de prijs. Maar dat wil ik niet. Ik wil dat musea ook nog mijn schilderijen kunnen kopen.' Hij leeft nu in relatieve welstand. Angst dat het op een dag allemaal afgelopen is, heeft hij niet. 'Ik weet waar ik vandaan kom, uit diepe armoede. Mijn ouders hebben een faillissement meegemaakt. Ik was een manneke van negen toen een gerechtsdeurwaarder mijn speelgoed kwam afpakken. Dat vergeet ik nooit, hoor. Ik heb mijn huiswerk gemaakt bij kaarslicht omdat ik in een huis woonde zonder elektriciteit. Ik hou van mooie dingen, maar mijn wereld zal niet instorten als ik alles verlies. Ik heb dat al eens meegemaakt.'

'Yaw', tot 29 juni bij Greta Meert in Brussel. 'Apex', tot 24 mei bij Friedman Benda in New York. www.koenvandenbroek.org

Van Boxem, Koen and Bert Popelier. "Als ik ziek word van een werk moet het weg," *De Tijd*. April 23, 2013.

FRIEDMAN BENDA 515 W 26TH STREET NEW YORK NY 10001

FRIEDMANBENDA.COM TELEPHONE 212 239 8700 FAX 212 239 8760